

LEG MED LABYRINTSANSEN

LEG MED LABYRINTSANSEN

OM LABYRINTSANSEN

Labyrintsansens føleceller sidder i ørernes indre buegange. Sansen opfatter hovedets stilling i forhold til tyngdekraften samt hovedets bevægehastighed og retning. Den registrerer ligeledes, om hovedet bevæges frem/tilbage, fra side til side eller drejer rundt.

Stimulering af labyrintsansen udvikler barnets forudsætninger for at holde balancen. Sansen arbejder tæt sammen med synet, følesansen og muskel-led-

sansen. Sammen er de afgørende for at holde balancen, både når vi er i ro, sidder og står, men også når vi er i bevægelse, fx går, løber, cykler eller spiller bold. Vi har brug for at udfordre labyrintsansen hele livet, så vi udvikler og bevarer en sikker balance. Sanseerfaringer og oplevelser med bevægelse af kroppen lagres i nervesystemet som kropslig læring, og danner grundlag for barnets videre motoriske udvikling og kropslig udfoldelse.

SMÅ BØRN OG LABYRINTSANSEN

Det lille barn har brug for at opleve en naturlig stimulation af labyrintsansen. Påvirkninger skal foregå i et hensigtsmæssigt samspil med barnets reaktioner. For mange forældre er det helt naturligt at vugge og gygne barnet rytmisk og indfølelse, mens det er vågent. Efterhånden som barnet bliver ældre kan det tolerere, at bevægelserne bliver større og vildere. Man kan lege med barnet ved at snurre det rundt og vende hovedet nedad. Når barnet selvstændigt begynder at bevæge sig rundt i sine omgivelserne, fortsætter det ofte selv med at udfor-

dre labyrintsansen. Man kan opleve, at barnet selv søger flere vilde lege, som vi voksne vil have svært ved at kunne udføre uden svimmelhed.

Når et barn får mange forskellige indtryk og oplevelser gennem labyrintsansen, bidrager det til, at barnet føler sig sikkert og trygt i nye og udfordrende bevægelsessituationer. At løbe, snurre rundt, svinge, gygne, slå kolbøtter og hænge i benene er basal forberedelse til senere at kunne holde balancen, mens man cykler, danser rundt eller spiller fodbold.

AKTIVITETER, DER ISÆR UDFORDRER LABYRINTSANSEN

Ikke alle børn synes, at det er rart at bevæge hovedet i forskellige retninger eller med vekslende tempo. Nogle børn har brug for ekstra hjælp til at komme i gang. I disse situationer er det vigtigt, at den voksne er opmærksom på barnets reaktioner under aktiviteten. Den skal kontinuerligt tilpasses barnets tolerancetærskler for, hvad der er rart. En voksen, som barnet er tryk ved, kan sætte aktiviteter i gang, som udfordrer barnet lidt ad gangen.

Barnet vil som oftest kunne acceptere nye og flere stimuli af labyrintansen, når det selv har kontrol over bevægelserne. Fx selv kan nå jorden ved snurreture eller selv nå jorden på gytgen. Hold pauser undervejs, så barnet kan fordøje oplevelsen. Aktiviteterne skal opleves som sjove, og med tiden skal barnet gerne opsøge fx snurre- og vippeture selv.

KORT SAGT OM: LABYRINTSANSEN

- Sidder i det indre øre
- Registrerer hovedets stilling i forhold til lodret, samt hovedets bevægelser, retning og hastighed.
- Har behov for mange forskellige påvirkninger og indtryk, for at barnet kan udvikle en fornemmelse af egen krop i ro og bevægelse
- Er især med til at kontrollere balancen

Labyrintens sanseindtryk og følsomheden over for påvirkninger kan variere i forskellige situationer.

Alle sanseindtryk og oplevelser gemmes i barnets ubevidste hukommelse som kropslig læring. Man kan opleve, at nogle børn kan tolerere én slags stimuli og forsøger at holde sig væk fra andre.

FØLESANSEN

GRUND-
BEVÆGELSER

MUSKEL-
LEDSANSEN

Materialet er udviklet i et samarbejde mellem:

Sundhed og Trivsel, Børn og Unge, Aarhus Kommune // VIA University College // Institut for Kommunikation og Handicap, Specialrådgivningen, Region Midt - November 2016

Illustrationer: Annette Carlsen